

בעניין שבין:

המערערים

1. הפועל חיפה מילניום בע"מ
 2. אליאב רומי
 3. ליאור ברקוביץ
- ע"י ב"כ – עו"ד שי פינקלשטיין

לבין:

המשיבה

ההתאחדות לכדורגל בישראל
ע"י ב"כ – עו"ד הד עמית פינס, ניר קשף ואריאל פרייברג

פסק דין

השופט בדימוס אמנון סטרשנב,
אב"ד

העובדות

1. ביום 13.9.17, נערך משחק כדורגל במסגרת המחזור הראשון של ליגה לנוער צפון בין קבוצת הפועל חיפה רובי (להלן – המערערת) לבין מ.ס. כדורגל נשר, שהסתיים בתוצאה 0-1 לזכות המערערת. במשחק שותפו המערערים 2 ו-3, ילידי שנת 1998 (להלן – השחקנים), אשר לטענת ההתאחדות לכדורגל (להלן – ההתאחדות או המשיבה) שותפו שלא כדין, וזאת בשל אי הגשת "טופס שיתוף שחקני בוגרים המורשים לשחק בקבוצת נוער" (להלן – אישור חריגי גיל).
2. אין חולק, כי שני השחקנים המערערים נרשמו במועד בפורטל ההתאחדות לכדורגל (להלן – הפורטל), ועמדו במלוא התנאים הדרושים להירשם בפורטל. עוד אין חולק, כי שני השחקנים הועברו במועד בבקרה התקציבית. טענת ההתאחדות באשר לשיתוף הבלתי חוקי של המערערים במשחק נובעת מאי הגשת טופס אישור חריגי גיל (אשר אינו מופיע בפורטל). מדובר בטופס תיצוני לפורטל, אשר לטענת ההתאחדות צריך להגישו ולהעבירו לאישור רכז ליגות הנוער.
3. בפנינו ערעור על החלטת ביה"ד המשמעתי מיום 27.9.17 (תיק מס. 98687; הדיין נ' ליובין), להרשיע את המערערים בעבירה של שיתוף שחקן שלא כדין, לפי סעיף 12ט.4) ג לתקנון האליפות (להלן – התקנון). ביה"ד גזר על המערערת קנס כספי בסך 1,000 ש"ח ועל כ"א מהשחקנים הרחקה בפועל למשחק אחד. כמו כן ציווה ביה"ד המשמעתי כי תוצאת המשחק תהיה הפסד טכני למערערת, שמשמעותו 0-3 לזכות מ.ס. נשר.

הטענות בערעור

4. לטענת ב"כ המערערים, עו"ד שי פינקלשטיין, שגה ביה"ד המשמעתי בהרשיעו את המערערים, "בהתעלמו מכך שמדובר בפורטל חדש של ההתאחדות לכדורגל בישראל, אשר החל לפעול רק בראשית עונת משחקים זו ואמור היה לתת מענה לכלל הדרישות לצורך שיתוף שחקן, באופן שמעת שמולאו מלוא הדרישות המופיעות בפורטל לצורך רישום השחקן, על הקבוצה והשחקן להניח שאין כל מניעה לשיתופו של השחקן" (סעיף 19 לכתב הערעור).

עוד נטען ע"י ב"כ המערערת, כי שני השחקנים עמדו בכל הקריטריונים הדרושים לצורך הכרה כחריגי גיל, וכאשר הטופס הוגש ע"י המערערת להתאחדות, אמנם באיחור, הוא אושר ללא כל בעיה (נספח 2 לכתב הערעור).

5. תובע ההתאחדות, עו"ד ניר רשף, מבקש לאמץ את פסיקת ביה"ד המשמעתי, ולאשר את ההרשעה והענש שהוטלו על המערערת, לרבות הקביעה של הפסד טכני למערערת. ביה"ד המשמעתי מצא לנכון להרשיע את המערערים, לאחר שקבע כי הטעות שלהם באי מילוי טופס אישור חריגי גיל "נבעה בעיקרה מרשלנות שלהם גרידא". ביה"ד אימץ את עדותו של מר רון ויינריך, רכז ליגות הנוער, אשר העיד כי כל הקבוצות קיבלו הדרכה בנושא, ואם היה למערערים ספק כלשהו, היה עליהם לפנות לגורמים הרלוונטיים בהתאחדות, בבקשת סיוע או עצה.

ההכרעה

6. סוגיית הטלת הסנקציה של הפסד טכני במקרה של שיתוף שחקן שלא כדין, כמו בגין עבירות דומות, מעסיקה את בתי הדין של ההתאחדות, מימים ימימה, וטרם נמצאה לסוגייה הכרעה ברורה וחד-משמעית.

בהתאם לסעיפים 12.ט(2) ו- (4) לתקנון האליפות:

" הורשעה קבוצה על ידי בית הדין המשמעתי בעבירה מהעבירות המפורטות בס"ק (4) להלן, תפסיד הקבוצה את נקודות המשחק בהתאם למספר הנקודות שנקבע לאותה ליגה, והתוצאה תירשם 0:3 לזכות הקבוצה היריבה".

סעיף 7א.(9) לתקנון המשמעת, תחת הכותרת "קביעת תוצאות המשחק", קובע כי ביה"ד רשאי, בין היתר: "...לקבוע תוצאת משחק באופן הקבוע בתקנוני ההתאחדות, או להחליט על קיום משחק חוזר ותנאי קיומו...". לאמור, לביה"ד סמכות מלאה וכללית לקבוע משחק חוזר בין הקבוצות, חלף הפסד טכני.

7. הפסיקה בנושא קביעת הפסד טכני לקבוצה שהורשעה באחת העבירות המנויות בסעיף 12.ט(4) לתקנון האליפות, רבה ומגוונת. ברוב המקרים, אכן פעלו בתי הדין עפ"י ההוראה הנ"ל ופסקו הפסד טכני לקבוצה שהורשעה. אולם, במקרים מיוחדים, כאשר הוכח יסוד "תום הלב" של הקבוצה, החליטו בתי הדין להותיר את תוצאת המשחק על כנה.

ראה לענין זה הפסיקה הנרחבת: ד"נ הפועל ראש"לצ ואח' ג. מכבי באר שבע ואח' (מיום 19.1.2010); ד"נ 28-13/14 ההתאחדות לכדורגל ג. מכבי אחי נצרת ואח' (מיום 28.1.14); ערעור מכבי עירוני קרית אתא ואח' ג. ההתאחדות לכדורגל ואח' (מיום 4.12.15); ערעור 29-16/17 אס"א נשים ת"א ג. בנות קרית גת (מיום 3.3.17) ובקשה לדיון נוסף בענין, שנדחתה (מיום 7.3.17).

8. העיקרון העובר כחוט השני בהכרעות ביה"ד העליון, אשר ניתנו, לעתים ברוב דעות ובהרכבים מורחבים, הינה, כי במקרים חריגים, כאשר הוכח יסוד "תום הלב" בהתנהגותם של הקבוצה או השחקנים, כי אז ניתן לסטות מההוראה המנדטורית בתקנון האליפות, ולהימנע מקביעת הפסד טכני לקבוצה המורשעת, לאחר שממילא, היא ניצחה במשחק על כר הדשא. ההלכה הקיימת סוכמה בערעור מכבי עירוני קרית אתא ואח' ג. ההתאחדות לכדורגל ואח' (מיום 4.12.15), בוזו הלשון:

"אין חולק כי ככלל יש לגזור הפסד טכני במקרים של שיתוף שחקן שלא כדין, וכך נעשה ברגיל. עם זאת, בפסק הדין בדיון נוסף בהרכב מורחב של חמישה דיינים (תיק 28-13/14) קבע ביה"ד העליון כי במקרים חריגים, כשקיימת טענת תום לב, ניתן יהיה להימנע מקביעת הפסד טכני" (פסקה 3 לפסק הדין).

הלכה זו שרירה וקיימת, יש לפעול לפיה ולסטות ממנה רק במקרים חריגים, כאמור כשהוכחה טענת תום הלב, וכאשר רשלנות הקבוצה הייתה בדרגה נמוכה.

9. עם זאת, מתעוררת בעיניי, השאלה האם שתי החלופות הללו בהם נוקטים בתי הדין – מצד אחד, קביעת הפסד טכני ומהצד האחר, השארת התוצאה על כנה – הינן התוצאות היחידות שעל פיהן יש לנהוג, וכלום לא ניתן לבחון חלופה נוספת, בבחינת דרך ביניים. כוונתי – לחלופה של קיום משחק חוזר בין שתי הקבוצות המעורבות, חלופה שטרם מצאה לה ביטוי של ממש בפסיקה במקומותינו, ונראה כי יש מקום לשקול אותה במקרים המתאימים, גם כצודקת וראוייה יותר.

מההיבט המשפטי, קובע סעיף 7.א(9) לתקנון המשמעת כי בסמכות בית הדין: "לקבוע תוצאות משחק באופן הקבוע בתקנוני ההתאחדות, או להחליט על קיום משחק חוזר ותנאי קיומו...". סבורני, כי ההוראה הנ"ל בתקנון המשמעת גוברת על הוראות סעיף 12 לתקנון האליפות, והיא מקנה לבית הדין את שיקול הדעת והסמכות לסטות מהוראות אחרות בתקנוני ההתאחדות, ולהורות על משחק חוזר.

10. גם מבחינת עיקרי הצדק ומדיניות הענישה, סבורני כי דרך הביניים של עריכת משחק חוזר, היא הראויה והרצויה, במקרים המתאימים, כאמור. אין חולק, כי קביעת הפסד טכני הינה בבחינת סנקציה קיצונית לקבוצה שניצחה על כר הדשא, ולעומת זאת "פרס" שמוענק לקבוצה שהפסידה, ועתה היא זוכה מן ההפך. ולהיפך – הותרת תוצאת המשחק על כנה היא בבחינת "פרס" לקבוצה שחטאה ושיתפה שחקן שלא כדין, לעומת "אישור" הפגיעה בקבוצה שהפסידה, למרות שנהגה כחוק.

היתרונות של החלופה של קיום משחק חוזר, שיש בהם לדעתי, כדי לגרום לאיזון ראוי של הפגיעה בקבוצות המעורבות, ואף ביתר הקבוצות בליגה, ולהביא לתוצאה צודקת יותר, הינם שלושה:

- א. מבחינת הקבוצה העבריינית שהורשעה – היא תיאלץ להתמודד פעם נוספת במשחק על כר הדשא, ולהוכיח את יכולתה הספורטיבית. נראה, כי זו דרך עדיפה על פני הסנקציה החריפה של הפסד טכני, המחמירה עם הקבוצה, ומאידיך – היא לא תזכה לאישור התוצאה במשחק בו שיתפה שחקן שלא כדין, כפי שהמצב עפ"י החלופות הקיימות.
- ב. מבחינת הקבוצה היריבה שהפסידה – תינתן לה הזדמנות נוספת להתמודד נגד הקבוצה שניצחה אותה, והיא לא תזכה מן ההפך ויירשם לזכותה ניצחון טכני, למרות שהפסידה במשחק הראשון. ממילא, פתרון זה גם ייטיב עימה על-פני החלופה של הותרת תוצאות המשחק על כנן.
- ג. כידוע, יש לתוצאות המשחק השלכות גם לגבי מיקומן בטבלה של קבוצות אחרות בליגה בהן משחקות שתי הקבוצות המעורבות, לעתים עד כדי הכרעה לעניין הקבוצה העולה או היורדת מן הליגה או אליה. אין זה ראוי, בעיניי כי קבוצות שהינן "צד שלישי" לסכסוך בין שתי הקבוצות המעורבות, תמצאנה ניהנות או תצאנה ניזוקות מהכרעות על שולחן הדיונים, שאינן קשורות אליהן, כלל ועיקר.

11. אין ספק, כי מבחינת הערך הספורטיבי וקביעת יחסי הכוחות בין הקבוצות, עדיף שמשחקי הכדורגל יוכרעו על כר הדשא ולא על שולחן הדיונים. בשורה ארוכה של פסקי דין והחלטות, קבע בית דין זה כי ככלל, יש לתת עדיפות לתוצאה כפי שהושגה בשדה המשחק. לפיכך, נראה כי אין מקום להעניק "פרס" לקבוצה היריבה שהפסידה במשחק ותזכה לקבל נקודות "על השולחן", ולעומתה, הקבוצה שזכתה במשחק תפסיד את הנקודות בהן זכתה על כר הדשא. בכל מקרה, עדיפה הכרעה על המגרש הירוק על-פני הכרעה על השולחן הירוק.

12. ומן הכלל אל הפרט. אין חולק, כי במקרה דנן מילאה המערערת אחר ההוראות של רישום השחקנים בפורטל, אך נשמט ממנה הצורך במילוי הטופס הנוסף של אישור חריגי גיל, אשר אינו מופיע בפורטל, שכן טופס זה כפוף לאישור נוסף של רכז ליגות הנוער. כאן המקום לציין, כי מן הראוי להפנות את תשומת לב הקבוצות הנרשמות בפורטל, לדרישה במילוי טפסים או אישורים נוספים, שהם מחוץ לפורטל, והנני ממליץ בפני ההתאחדות לעשות כן.

שני השחקנים המערערים אף עמדו בכל הקריטריונים הדרושים לצורך הכרה בהם כחריגי גיל, וטופס אישור חריגי גיל לגביהם נחתם ואושר על-ידי רכז ליגות הנוער, אם כי לאחר שהתקיים המשחק הנדון.

עוד יש לציין ולהדגיש, כי גם הדיין המלומד בביה"ד המשמעתי, לא ראה את המקרה בחומרה יתרה, עת גזר על המערערים ענשים קלים למדיי, ואף ציין בפסק הדין – פעמיים – כי: "איני חושב כי נעשו הדברים בכוונת מכון". בפנינו אפוא, רשלנות בדרגה נמוכה ביותר מצד המערערים, שנבעה מתקלה, כאשר המערערת סברה כי די במילוי הטפסים, כפי שהופיעו בפורטל.

13. לוו דעתי תישמע, הרי בשים לב לנסיבות המיוחדות ויוצאות הדופן של המקרה, כמפורט בהרחבה לעיל, הייתי ממליץ בפני חבריי לדחות את הערעור לגבי ההרשעה והענשים שהוטלו, ולאשר את פסק הדין של ביה"ד המשמעתי.

עם זאת, הייתי מבטל את הפסיקה בדבר הפסד טכני למערערת, ומורה על קיום משחק חוזר בין שתי הקבוצות, במועד שייקבע ע"י ועדת הליגה והגביע, אשר תקבע גם את ההוצאות שהמערערת תחוייב בהן לטובת מ.ס. נשר, בגין המשחק החוזר.

פרופ' מיגל דויטש,
חבר ביה"ד

1. עיינתי בפסק-דינו היסודי והמאלף של חברי הנכבד, כב' נשיא ביה"ד העליון השופט בדימ' אמנון סטרשנוב. חוות דעתו מציגה מישנה סדורה בסוגיית הפסיקה של הפסדים טכניים כתוצאה משיתוף שחקן שלא כדין.

2. בפסק הדין בעניין מכבי עירוני קרית אתא (מיום 4/12/15), אשר נזכר על-ידי חברי הנכבד, נקבע כי יש לעדן את "חריג תום הלב", תוך קביעה כי יש ליישמו רק במקרים חריגים. פסק הדין ניתן לאחר מתן פסק הדין בד"נ 28-13/14 וביקש לצמצם את ההלכה שנקבעה בו.

3. אני בדיעה כי בשיתוף שחקן שלא כדין גלומה באופן אינהרנטי זכייה ביתרון בלתי-ספורטיבי מצד הקבוצה אשר שיתפה שחקן שלא היה רשאי להשתתף. הימנעות מגזירת הפסד טכני בנסיבות אלה ראוי כי תיעשה במשורה בלבד. החלופה של פסיקת משחק חוזר אמנם עדיפה על-פני הותרת התוצאה בעינה, אולם עדיין יש בה כדי לפגוע בקבוצה שכנגד, אשר תיאלץ לקיים משחק נוסף. יש לזכור גם, כי ברגיל לא ניתן יהיה להעריך כיצד היה מסתיים המשחק על כר הדשא, אלמלא שותף שלא כדין השחקן הנדון. עסקינן בהכרח בעניין ספקולטיבי. במובן זה, ברגיל אין לדעת אם הקבוצה אשר תזכה בנצחון טכני אמנם תזכה מן "ההפקר" או שמא תזכה בנצחון טכני בנסיבות שבהן היא הייתה אמורה בכל מקרה לזכות במשחק, על כר הדשא, אילו קוימו הכללים.

4. מובן, כי לא ניתן לתלות את ההכרעה בסוגיית ההפסד הטכני בהערכה בדבר מידת ה"רווח" של קבוצה משיתוף שחקן נתון שלא כדין. לא בכדי קביעתו של הפסד טכני היא, עקרונית, בגדר תוצאה מחוייבת על-פי התקנון, במקרים של שיתוף שחקן שלא כדין. גם אני סבור כי עדיפה הכרעה על כר הדשא, אולם זאת כאשר שתי הקבוצות נהנות מתנאים שוויוניים על כר הדשא, במובן זה שהן משתפות רק שחקנים אשר שיתופם אושר כחוק.

5. דומני, כי המדיניות העקרונית הכללית המוצגת על-ידי חברי הנכבד מרחיבה מדי את סייג "תום הלב", כך שבפועל שוב אין מדובר בחריג, ובוודאי אין מדובר בחריג אשר יחול רק במקרים נדירים. קביעתו של משחק חוזר במקרים של שיתוף שחקן שלא כדין עלולה להפוך לנורמה, בנסיבות שבהן לא ניתן להוכיח זדון, או למצער רשלנות ממשית, בשיתוף השחקן (במקרים רבים לא ניתן יהיה להוכיח זאת). הדבר עלול לפגוע שלא כהלכה בקבוצה היריבה, אשר נהגה כדין ותיאלץ לשחק שוב, ועלול לפגוע בהתנהלות השוטפת התקינה של לוח המשחקים. גם את החלופה של קיום משחק חוזר יש ליישם לדידי רק בקשת מצומצמת מאוד של מצבים. על כל קבוצה להקפיד ולוודא היטב לפני כל משחק כי כל השחקנים רשומים כראוי ולהימנע מ"גלגול" טעויותיה אל צדדים אחרים. האחריות שלה בנדון קרובה לאחריות מוחלטת.

6. בכל הנוגע למקרה המסוים שבפנינו, מקובל עליי כי ראוי לפסוק משחק חוזר, בהינתן העובדה כי פורטל ההתאחדות לא ציין את הצורך בהגשת הטופס הנדון. בנסיבות אלה, נראה כי התקיים הסייג לקביעת הפסד טכני, גם על-פי הפרשנות המצמצמת לסייג, אשר בה אני מצדד. אני מצטרף אם-כן לתוצאה האופרטיבית המוצעת על-ידי חברי הנכבד, אב בית-הדין השופט בדימ' סטרשנוב.

**השופטת בדימוס אסתר קובו,
חברת ביה"ד**

בבחינת נסיבות העניין, נראה כי התוצאה שפסק דינו של אב"ד מגיע אליה, צודקת ונכונה ואני מסכימה עמו. יחד עם זאת, יש מקום להנחות להוסיף לפורטל את הטופס נשוא הדיון על מנת שלא יהיה ניתן להתעלם מחשיבותו ומידיעה על הצורך באישור מוקדם לשיתוף חריגי גיל.

ניתן היום, 22/10/17, שלא במעמד הצדדים, ויישלח להם ע"י המזכירות.

השופטת בדימוס אסתר קובו
חברת ביה"ד

פרופ' מיגל דויטש
חבר ביה"ד

אמנון סטרשנוב, שופט (בדימוס)
נשיא ביה"ד, אב"ד